

BEYNƏLXALQ MIQRANT AXINI FONUNDA MULTİKULTURAL TƏHLÜKƏSİZLİK DİSKURSU

UOT 327:312
DOI:10.30546/3006-0346.2024.1.79.85

İSMAYIL İSMAYILZADƏ
Bakı Dövlət Universiteti, magistrant
E-mail: ismayilismayilzada@mail.ru

Giriş

Milli kimliklərin əsas götürüldüyü modern dövrdən fərqli olaraq, postmodern dövrdə əsas müzakirə olunan məsələ multikulturalizm siyasəti çərçivəsində digər mədəni xalqların bir-birləri ilə inteqrasiyası təşkil edir. Bu istiqamətdə qloballaşma dövründə cəmiyyətlər arasındakı əlaqə və ünsiyyət təcrübəsi böyük əhəmiyyət kəsb edir. Müasir dövrdə müəyyən cəmiyyətlər arasında oxşarlıq olsa da, müəyyən mədəni fərqliliklərin mövcudluğunu da vurğulamaq vacibdir.

Bildiyimiz kimi, son dövrlərdə, xüsusilə post-pandemiya dövrünə qədər multikulturalizmlə bağlı həm beynəlxalq sferada, həm də ölkəmizdə genişmiqyaslı tədqiqat işləri aparılmışdır. Buna baxmayaraq dövrümüzün aktual məsələlərindən hesab edilən mədəni səviyyədə bəşəri təhlükəsizliyin təmin edilməsində multikulturalizm siyasətinin rolu genişmiqyaslı şəkildə tədqiq edilməmişdir. Məqalədə dövrümüzün əsas aktual məsələlərindən hesab edilən miqrasiya probleminin həll edilməsində həm ölkəmizdə, həm də dünyada tətbiq edilən multikulturalizm siyasətinin uğurlu və uğursuz nəticələri analiz edilməyə çalışılmışdır.

Əsas hissə

Multikulturalizm siyasəti ümumdünyada qəbul edilən həyat tərzini olaraq xüsusi çəkiyə malikdir. Bu gün bir çox ölkələr, icmalar, beynəlxalq təşkilatlar, dini strukturlar və şəxslər kütləvi dağıdıcı silahların artmaqda davam etdiyi bir dövrdə, iqtisadi və maliyyə böhranlarının mövcud olduğu bir şəraitdə fəaliyyət göstərməyin, inkişafın, sosial rifahın təmin olunmasının yeganə yolu kimi əməkdaşlığın və mədəniyyətlərarası dialoqun vacibliyini dərk edirlər. Qeyd edilən elementlərin əsasında uğurlu multikulturalizm siyasətinə nail olmaq və onun həyat tərzinə inteqrasiyaya edə bilmək olduqca vacibdir. Bu istiqamətdə, siya mühit və dövlət idarəçiliyi, ikinci dünya müharibəsindən sonrakı dövrdə tamamilə dəyişikliklərə uğradı. Belə ki, əvvəlki dövrlərdə mövcud olan ideologiya fərqləri aradan qalxaraq artıq hər hansı siyasi ideologiya ilə bir xalqı təsvir etmək mümkün deyildir. Günümüzdə artıq qeyd edilməlidir ki, hər bir xalq yalnız öz mədəniyyətinə əsaslanaraq fərqlənir.

Miqrasiya prosesinin sürətlənməsi nəticəsində, xüsusilə Qərb dövlətlərində, çeşitli etnik cəmiyyətlərin sayı kəskin artmış və bir dövlət daxilində onlarla fərqli mədəniyyətə sahib olan xalqların mövcudluğu ortaya çıxmışdır. Mövcud vəziyyət, dövlət idarəçiliyi sahəsində də çətinliklər yaratmışdır. Bunun əsas səbəbi bir dövlətin ərazisi içində bu qədər müxtəlif mədəniyyətin mövcudluğu, idarəetməni daha kompleks hala gətirməsi ilə əlaqədardır. Belə ki, 1971-ci ilə qədər bir çox dövlət, gələn mədəniyyətlərin assimilyasiya və ya izolyasiya siyasətləri ilə titular xalqın mədəniyyətini qorumağa çalışırdı. Buna baxmayaraq, miqrantları qəbul edən əksər ölkələr az sayda olan digər xalqlara qarşı siyasi ədalətsizlik və demokratik olmayan siyasət prizması ilə yanaşırdı. Buna baxmayaraq, zaman keçdikcə hər bir xalq öz mədəni identikliyi qorumağa nail oldu və nəticədə müxtəlif mədəniyyətlərin qarşılaşması anlayışını formalaşdırdı (<https://unec.edu.az/multikulturalizm-siyasetinin-prinsipleri-ve-azerbaycan/>).

Bu kontekstdə “beynəlxalq miqrasiya” termini ilə bir qrup şəxslərin başqa yerlərə doğru hərəkətidən asılı olmayaraq müxtəlif dövlətlər arasında geniş miqrasiya, strukturlarını, müxtəlif münasibətləri əhatə edən anlayış formalaşmağa başladı. Bu mənada miqrasiya, iqtisadi, siyasi, mədəni və demografik proses olaraq başa düşülür (Faist, 2003: 30). Beləliklə, beynəlxalq miqrasiya həm yüksək dinamik, həm də mürəkkəb bir fenomen olaraq daim dəyişir. O, müxtəlif kontekstlərdə fərqli formalar ala, çeşidli yollarla inkişaf edə və inkişaf etdiyi kontekstin təsiri altında stabil olmayan transformasiyalara məruz qala bilər. Bundan əlavə, miqrasiya anlayışı müxtəlif şərtlərdən təsirlənərək mövcud şərtlərdəki dəyişikliklərlə qarşılıqlı əlaqədə olur və dəyişikliklərə məruz qalır (Öner A.Ş. 2015; ss. 13-27). Beynəlxalq miqrasiya bəşər tarixində uzun müddət rast gəlinən sosioloji hadisə olsa da, bu gün həm sürəti, həm davamlılığı, həm də mürəkkəbliyi baxımından fərqli və daha kompleks bir quruluş qazanmışdır. Miqrasiyanın artan intensivliyi, forması, təsiri bugünkü cəmiyyətlər və dövlətlər üçün mühüm gündəm bəndinə çevrilmişdir. “Soyuq müharibə”nin sona çatması ilə təhlükəsizlik anlayışı

genişləndikcə və dərinləşdikcə, beynəlxalq miqrasiya fenomeni də bu anlayışa daxil edildi. Xüsusilə inkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan ölkələrdə yeni bir təhlükə olaraq ortaya çıxan beynəlxalq miqrasiya milli təhlükəsizliyə təsir göstərməyə başlamışdır. Beynəlxalq siyasətin “aşağı siyasət”dən “yüksək siyasətə” keçdiyi bu dövrdə beynəlxalq miqrasiya fenomeni ilə milli təhlükəsizlik arasında əlaqə getdikcə artmışdır. Hazırda bu fenomen siyasiləşmiş və sekuritləşdirilmiş vəziyyət kimi qəbul edilir.

Xüsusilə beynəlxalq miqrasiyanın intensiv və nəzarətsiz olduğu vəziyyətlər immiqrantları qəbul edən cəmiyyətlərdə öz milli təhlükəsizlik təhdidinin dərk edilməsinə səbəb olur. Bu, “xarici qorxu”, “ırqçilik” və “radikal məcburiyyət” kimi siyasi məzmunlu anlayışların ortaya çıxması ilə nəticələnir. Mövcud vəziyyət sosial və iqtisadi baxımdan ciddi təhlükəsizlik risklərinə səbəb olur. Bu kontekstdə beynəlxalq miqrasiya fenomeni dövlətlərin milli təhlükəsizlik, sosial sabitlik, demoqrafik təhlükəsizlik, mədəni identiklik, sosial təminat sistemləri, fırvan dövlət fəlsəfəsi və daxili təhlükəsizlik strukturları ilə bağlı fəlsəfəsinə təsir edən reallıq kimi üzə çıxır (Şener B 2017; 31 s).

Dünya üzrə hər hansı bir ölkənin, miqrasiya probleminin təsirinə məruz qalmadığı bir vaxt mövcud deyildir. Həm donor, həm də resipiyent ölkələr, müasir miqrasiya axınları ilə bağlı fəaliyyət göstərir. Beynəlxalq miqrasiya, Avropa İttifaqı ölkələrini yeni dalğalarla əhatə etməkdə dayanmır; əksinə, onların liderləri yeni və çox müzakirəli ideyaları təqdim etməkdə davam edir. Kimi liderlər multikultural cəmiyyət, tolerantlıq və miqrantların mümkün assimilyasiyasından danışarkən, digərləri isə tamamilə müsbət olmayan bir üslubla gələn əcnəbilərlə hər cür əməkdaşlığı tənqid edir. Bu qarşıdurmalar yaranmış problemlərin həlli yolunu tapmağa kömək etmir; əksinə, sadəcə cəmiyyətin yeni üzvləri ilə əlaqədar olan çətinlikləri ifşa edir və əcnəbilələrin yeni mühitdə assimilyasiya problemlərinə ictimai diqqəti cəlb edir.

Qanunsuz miqrantlar, ölkəyə necə daxil olduqlarından asılı olmayaraq, alıcı ölkələr üçün böyük bir problem törədir. Bu insanlar, sərhədi qanunsuz şəkildə keçiblər və ya müddəti bitmiş viza ilə qalmış ola bilərlər. Sənəd olmadığı üçün əsasən ən az maaşlı işlər və çox vaxt kölgə bizneslərdə işləyirlər, vergi ödəmirlər və heç bir sosial xidmətdən yararlanı bilmirlər. Bu, çoxsaylı geyim fabrikləri, qida istehsalı, tikinti briqadaları kimi sahələrdə onların işlədikləri anlamına gəlir. Qaçqın axını adətən silahlı, dini və ya

etnik münaqişə ölkəsinə yaxın olan ölkəni doldurur. Bu axının əsas xüsusiyyəti, qəfil və kütləvi şəkildə hərəkət etməsidir. Qaçqın statusu, onlara isti yemək, sığınacaq və maddi yardım almaq, sonra isə iş düzəlmək imkanı verir. Buna baxmayaraq, ölkənin inkişaf səviyyəsi nə qədər yüksəkdirsə, qaçqınlara bir o qədər də rahat şərait təklif olunur. Bu da qaçqın axınının artmasına səbəb olur. Onları artıq qonşu ölkələrə deyil, daha səxavətli şərtlər təklif etdikləri yerlərə göndərmək üçün narahatlıq içində saxlayır.

Bəzi hallarda, qaçqın axını o qədər artır ki, onu qəbul edən ölkələr sosial öhdəliklərini tam ödəyə bilmirlər. Bu durum qaçqınlar arasında narazılığa və sosial gərginliklərin artmasına səbəb olur. Əsas olaraq, qaçqınlar öz ölkələrindəki münaqişənin həll olunmasını gözləyəndə qədər məskunlaşdırılırlar. Qaçqınlar arasında vətəndaşlığa qayıtmaq istəməyən bir qrup isə sığınacaq üçün müraciət edir və nəticədə yeni bir vətəndaşlıq əldə edir. Qanuni tərəfdən qəbul edilmiş immiqrantlara və müqaviləli işçi sayı baxımından, ən böyük miqrant əhalisi olan ölkə 51 milyon nəfər ilə ABŞ-dır. İkinci sıradakı Almaniya isə 12 milyon miqrant ilə gəlir. Rusiya isə 11,8 milyon nəfərlik göstərici ilə reytingin üçüncü pilləsində mövcud olaraq qeyd olunur. Mühacirlər və ölkənin yerli əhali nisbətində təhlil edəndə, mənzərə bir qədər fərqli və bəzən dəhşətli görünə bilər. Ölkələr miqrantların sayına görə sıralanması isə cədvəl 1-də təqdim edilmişdir:

Cədvəl 1: Ölkələrin miqrantların sayına görə sıralaması

Ölkə	İmmiqrantların sayı ölkə əhalisinin %-lə	Ölkə	İmmiqrantların sayı ölkə əhalisinin %-lə
BƏƏ	88.4	İordaniya	41.0
Küveyt	73.6	Honq Konq	38.9
Lixtenşteyn	62.6	Livan	34.1
Andorra	59.7	Səudiyyə Ərəbistan	32.3
Makao	58.3	İsveçrə	29.4
Monako	55.8	Avstraliya	28.2
Sinqapur	45.4	Kanada	21.8

Mənbə: (Xəlilova E 2019; s. 60-66).

Cədvəldə qeyd edilən məlumatlara əsasən, miqrantlar üçün ən cəlbədicisi olan ölkələr neft hasil edən və yeni sənayeləşmiş ölkələrdir. Həmçinin, İslam Həmrəyliyi Təşkilatının (İƏİT) kiçik dövlətləri də miqrantları cəlb etməkdədir. Bundan əlavə, münaqişə zonalarında qonşu olan ölkələrdə miqrantların nisbəti

yüksəkdir. Neft hasil edən ölkələr və yeni sənayeləşmiş ölkələr yenə də maliyyə səbəbləri ilə miqrantlar üçün əlverişli olan ölkələrdir. Bu ölkələrdə mövcud olan iş imkanları, daha yüksək məişət səviyyəsi və sosial imkanlar miqrantları cəlb edir. Neft və energetika sənayesi regiondakı bəzi ölkələrin iqtisadiyyatını daha müstəqil və güclü edir. İƏİT-in kiçik dövlətləri ilə birgə əməkdaşlığı, ictimaiyyətin daha təsirli olması və təhlükəsizliyin artması kimi amillər miqrantların axınının artmasına səbəb olur. İƏİT, üzv ölkələr arasında əmək müqavilələri və başqa elementləri dəstəkləyən bir platformaya çevrilmişdir. Münaqişə zonalarına qonşu olan ölkələrdə miqrantların nisbətində yüksək olması isə münaqişə, təhlükə vəziyyəti, insan hüquqları pozuntusu və sosial şərait kimi səbəblərlə əlaqəlidir. Münaqişə zonalarında yaşamağın çətinlikləri və təhlükəli şərait miqrantların öz ölkələrindən qaçmalarına səbəb olur. Cədvəldə göstərilən məlumatlarda qeyd edildiyi kimi, miqrantların özlərini daha sürətli inkişaf etməkdə olan vəziyyətlərlə əlaqələndirmək üçün həm iqtisadi, həm də sosial və siyasi amillərin nəzərə alınması olduqca vacibdir.

Sosial təminat anlayışı çərçivəsində əsas arqumentlər mədəniyyət və şəxsiyyətə müraciət edərək təhlükəsizlik əlaqəsini formalaşdırır. Daha əvvəl ifadə edilmiş mövqeyə əsasən, mədəniyyət və şəxsiyyət yalnız hormonlaşması yanaşması ilə təhlükəsizliyi təmin edə bilər. Bu yanaşmanın mümkün olması üçün heterojenlik təsviri, “ibtidai”, “bədxassəli” və “irrasional” kimi sifarişlərin tətbiqi ilə nəzərdə tutulur. Van Dijk tənqidi çıxışı təhlili çərçivəsində, miqrasiyanın mədəni şəkildə necə təmin edildiyini izah edən modellər, zehni təmsillər təqdim edir. Miqrasiyaya cavab olaraq hazırlanmış təhlükəsizlik strategiyası müdafiə təşəbbüsünü təmsil edən mədəni kimliyi əhəmiyyətli dərəcədə formalaşdırır. Cəmiyyət daxilində fərdlər mədəni çərçivələrin təkamülündən irəli gələn istiqamətləndirici təsirləri ilə ətraflarının kimliyini müəyyən etməkdə mühüm rol oynayırlar.

Ölkəmizdə miqrasiya axınlarının mahiyyətinə və onların yaranmasına diqqət yetirdikdə miqrasiya proseslərinin tədricən inkişaf etdiyi və bu inkişafın proqnozlaşdırıldığı bildirilir. Bu proseslər üç təyin olunmuş mərhələyə bölünür: 1) Birinci mərhələ - 1990-1995-ci illər; 2) İkinci mərhələ - 1996-2003-cü illər; 3) Üçüncü mərhələ - 2004-2016-cı illər. Birinci mərhələdə, Sovet İttifaqının dağılması və xüsusilə Cənubi Qafqazda ən uzun müddət davam edən Qarabağ münaqişəsi, habelə Özbəkistanın Fərqanə

əyalətində Məhsəti türkləri ilə bağlı qanlı hadisələr, bu mərhələnin mahiyyətini açıqlayır. Belə ki, 90-cı illərin əvvəllərində isə, Ermənistanın etnik azərbaycanlıları, Özbəkistanın Məhsəti türkləri və Ermənistan silahlı qüvvələrinin əhatə etdiyi Qarabağ və ətraf yeddi rayondan məcburi köçkünlər, respublikanın ərazisində məskunlaşaraq etnik rəngin bu mərhələyə əsasən dəyişdiyini göstərir. Bu məqam, birinci mərhələdə baş vermiş miqrasiya proseslərinin əsasən etnik səciyyəyə təsir etdiyini vurğulayır (Allahverənov A., 2017; s 124-129).

Nəticə

XX əsrin dəyişən dünya mühitində “cəmiyyətin təhlükəsizliyi” problemi dövlətin təhlükəsizliyi ilə yanaşı, şəxsiyyət, mədəniyyət, ətraf mühit, sağlamlıq, qida və s. milli, regional qlobal səviyyələrdə genişspektrli istinad obyektlərin təhlükəsizliyi məsələləri müzakirə edilməyə başlandı. Bu məsələlər “soyuq müharibə”dən sonrakı dövrdə təhlükəsizlik tərifindəki dəyişiklikləri əks etdirir. Baş verən yeniliklər, tənqidi yanaşmanın dəyişməsinə və genişlənməsinə, eləcə də ortaya çıxmasına səbəb oldu. “Soyuq müharibə” bitdikdən sonra Kopenhagen məktəbinin yanaşma istiqaməti dəyişərək təhlükəsizlik anlayışının genişlənməsi nəticəsində ortaya çıxan sosial təminat paradigması sosioloji elementlərin təhlükəsizliyini təmin etmək vacibliyini doğurdu. Bu elementlərdən biri olan mədəniyyətin təhlükəsizliyi xüsusilə son illərdə getdikcə daha çox əhəmiyyət kəsb etməyə başladı. Burada təkcə ritorika ilə deyil, eyni zamanda, miqrasiyanın qarşısının alınması üçün irəli sürülən siyasətlər də bunun digər konkret səbəbləridir. Bu səbəbdən, miqrasiya fenomeni təhdidlərə və təsirlənən təhlükələrə görə sekuritləşdirilib

Kopenhagen Məktəbinin “sekuritizasiya” tədbir çərçivəsində qurduğu qaydada, diskursiv şəkildə formalaşmış miqrasiya fenomeni mədəni təhlükəsizlik üçün bir referans obyekt kimi funksiyalara malik olmuş və cəmiyyətə böyük təsir göstərmişdir. Uğurlu sekuritizasiyanın bu kontekstdə həyata keçirilməsi, hədəf ölkədə “ekzistensial təhdid” kimi təsvir edilən prosesin nizamlanması və tamamlanması məqsədilə planlaşdırılır. Avropada sağçı və millətçi partiyalar, immiqrantları cəmiyyətin ünsürlərini məhv edəcəkləri fikri ilə bağlı tədqiqatları irəli sürərək, onların miqrasiya fenomeninin zərərli olacağı iddiasına əsaslanaraq, bunu bir arqument olaraq irəli sürürlər.

ƏDƏBİYYAT SİYAHISI:

1. Allahverənov A., "Qloballaşma şəraitində Azərbaycan miqrasiya proseslərinin aktual məsələləri", "Bakı:2017", s 124-129.

2. Xəlilova E., "Beynəlxalq miqrasiyanın cari uçuşunun vəziyyəti və perspektivləri", "Mingəçevir Dövlət Universiteti:2019", s. 60-66.

2. Ilgıt Ö., Çetiner A (2019)., "Suriye Krizi Döneminde Avrupa'ya Yönelik Göçlerin Güvenlikleştirilmesi: Avrupa Birliği Kurumlarının Söylemleri Kapsamında Bir İnceleme". Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi, s 493-533

3. Öner, A.Ş., "Göç Çalışmalarında Temel Kavramlar: Küreselleşme Çağında Göç: Kavramlar, Tartışmalar", İstanbul: İletişim Yayınları: 2015, ss. 13-27.

4. Şener B (2017)., "SOĞUK SAVAŞ SONRASI DÖNEMDE ULUSLARARASI GÖÇ OLGUSU VE ULUSAL GÜVENLİK ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME", "Güvenlik Bilimleri Dergisi", 31 s

5. Hastunç K (2018)., "Securitization of Migration in the European Union: Effects on Turkish Migration Practices", "Ankara: Hacettepe Üniversitesi", 20 s.

6. Givens T., "Immigration and National Security: Comparing the US and Europe", "The Whitehead Journal of Diplomacy and International Relations:2010", p 79-88.

7. Goodwin M.,J., "Activism in Contemporary Extreme Right Parties: The Case of the British National Party (BNP)", "Journal of Elections:2010, p 31-54.

8. <https://unec.edu.az/multikulturalizm-siyasetinin-prinsipleri-ve-azerbaycan/>

XÜLASƏ

Məqalədə, dünya əhalisinin artım dinamikaları, miqrasiya prosesinin effektləri, qaçqın və köçkün statistikası və ölkələr arasında yerləşdirilməsi kimi ən önəmli məsələlərin qlobal əhəmiyyətə malik olduğu vurğulanır. Miqrasiya prosesi, bütün ölkələrin iştirak etməsinə əhatə edən böyük bir qlobal məsələdir. Miqrantlar, qəbul edən və mənşə ölkələr üçün əhəmiyyətli bir rola sahibdir, bir çox hallarda əvəzəlməz bir amil kimi funksiyon görməkdədir. Həmçinin, miqrasiya proseslərinin bir hissəsi olaraq, işçi qüvvəsinin və elmi resursların mübadiləsi də mümkündür. Bu da göstərir ki, miqrasiya resursları, bir çox ölkə üçün

milli inkişaf strategiyasının əsas elementlərindən biri kimi hesab edilir.

Bu çərçivədə, xüsusilə "soyuq müharibə"dən sonra Kopenhagen Məktəbinin klassik dövlət təhlükəsizliyi anlayışına əlavə olaraq, iqtisadi, siyasi, sosial və ekoloji təhlükəsizlik anlayışları ədəbiyyatda öz yerini tapmışdır. Bu yeni təhlükəsizlik anlayışının nəticəsi olaraq, xüsusilə sosial iş çərçivəsində miqrasiya fenomeni ilə əlaqədardır və bu gün dövlətlərin və cəmiyyətlərin öz təhlükəsizlik siyasətləri ilə təsir və yenidən formalaşması reallığı ilə uyğundur. Bu araşdırma bu həqiqəti vurğulamaq, iki hadisə arasındakı əlaqəni açıqlamaq və dialektikani vurğulamaq məqsədi daşıyır. Miqrasiya ədəbiyyatında bu tədbirlə bağlı araşdırmaların qeyri-kafi olması nəticəsində məqalə, miqrasiyanın müasir mədəni kontekstdə təhlükəsizlik elementi kimi necə qiymətləndirildiyini izah etmək məqsədi daşıyır.

Açar sözlər: Multikulturalizm, miqrasiya prosesi, beynəlxalq təhlükəsizlik, Kopenhagen məktəbi

Ismail Ismailzadeh

**Baku State University, graduate student
ismayilismayilzada@mail.ru**

**MULTICULTURAL SECURITY DISCOURSE
IN THE CONTEXT OF INTERNATIONAL
MIGRANT FLOWS
SUMMARY**

In the article, it is emphasized that the most important issues, such as world population growth dynamics, effects of the migration process, refugee and displaced persons statistics, and placement between countries, are of global importance. The migration process is a big global issue involving all countries. Migrants have an important role for host and origin countries, in many cases they function as an irreplaceable factor. Also, as part of the migration processes, the exchange of labor and scientific resources is also possible. It also shows that migration resources are considered as one of the main elements of the national development strategy for many countries.

In this framework, especially after the Cold War, in addition to the classical concept of state security of the Copenhagen School, the concepts of economic, political, social and environmental security have found their place in the literature. As a result of this new concept of security, it is especially related to the

phenomenon of migration within the framework of social work and is in line with the reality that today states and societies are influenced and reshaped by their security policies. This study aims to highlight this fact, reveal the relationship between the two phenomena, and emphasize the dialectic. As a result of insufficient research on this measure in migration literature, the article aims to explain how migration is evaluated as an element of security in the contemporary cultural context.

Key words: *Multiculturalism, migration process, international security, Copenhagen school*

Исмаил Исмаилзаде

*Бакинский Государственный Университет,
магистр*

ismayilismayilzada@mail.ru

ДИСКУРС МУЛЬТИКУЛЬТУРНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В КОНТЕКСТЕ МЕЖДУНАРОДНЫХ ПОТОКОВ МИГРАНТОВ

РЕЗЮМЕ

В статье подчеркивается, что важнейшие вопросы, такие как динамика роста мирового населения, последствия миграционного процесса, статистика беженцев и перемещенных лиц, их размещение между странами, имеют глобальное значение. Миграционный процесс является большой глобальной проблемой, затрагивающей все страны. Мигранты играют важную роль для принимающих стран и стран происхождения, во многих случаях они выступают незаменимым фактором. Также в рамках миграционных процессов возможен обмен трудовыми и научными ресурсами. Это также показывает, что миграционные ресурсы рассматриваются как один из основных элементов национальной стратегии развития многих стран.

В этих рамках, особенно после «холодной войны», помимо классической концепции государственной безопасности Копенгагенской школы, в литературе нашли свое место концепции экономической, политической, социальной и экологической безопасности. В результате этой новой концепции безопасности она особенно связана с явлением миграции в рамках социальной рабо-

ты и соответствует реальности того, что сегодня государства и общества находятся под влиянием и преобразуются своей политикой безопасности. Настоящее исследование призвано подчеркнуть этот факт, раскрыть взаимосвязь между двумя явлениями, подчеркнуть диалектику. Ввиду недостаточного исследования этой меры в миграционной литературе, статья призвана объяснить, как миграция оценивается как элемент безопасности в современном культурном контексте.

Ключевые слова: *Мультикультурализм, миграционный процесс, международная безопасность, Копенгагенская школа.*